

A Miskolci Textilipari Rt. rövid története

Dr. Szabó László

A Miskolci Textilipari Rt. Miskolc egyik fontos, bár mindössze 25 évig működő textilgyára volt.

A miskolci sajtóban már 1900-ban megjelent cikk egy létesítendő szövőgyárról, de csak 1911-ben kezdte meg működését a Zsolcai kapuban a *Guttmann és Zeilendorf Kötszövő Gyár*. Az üzem a korabeli Miskolc egyik legnagyobb, 1912-ben már 120 főt foglalkoztató vállalata volt. Az alapítók, az eperjesi születésű *Guttmann Jenő* és *Zeilendorf Sándor* városi támogatással valósították meg vállalkozásukat. Zeilendorft 1914-ben behívták katonának a miskolci 10-es honvédekhez és 1918-ban ki is lépett a cégből. Guttmann ezután kérte a társas cégviszony megszüntetését és 1921-ben áthelyezte a gyárat Miskolc Diósgyőr felé eső határába.

Az új gyártelep a mai Kiss Ernő út, Szövő utca és Gábor Áron utca körüli területen épült meg és 1922-ben kezdte meg a termelését. A cég neve Miskolci Textilipari Rt. lett, indulásakor 800 munkást foglalkoztató. A gyár hat kártológéppel, 11 fonógéppel, 573 kézi fonógéppel, 22 csévélogéppel, 186 motoros kötőgéppel és 11 körkötőgéppel rendelkezett. A gyár melletti, tőle délre elhelyezkedő részeken a város telekparcellázást hajtott végre, és tervei szerint lakóházakat építettek volna a gyár munkásai és a szomszédos üzemek (Miskolci Üveggyár Rt., Miskolci Góztéglagyár és Diósgyőr-Vasgyár) dolgozói számára. A beépítendő terület 12 kataszteri holdat tett ki és egyetlen telek sem volt 150 négyszögölnél kisebb. Időközben azonban a pénz elértéktelenedett, a textilipar válságba jutott, még a gyár

A cég levélpapírjának grafikája

léte is veszélybe került, így az építkezésből nem lett semmi. A gyár megmentése végül 1928-ban a Pénzügyi Központ segítségével sikerült. Ez a segítség jól jött az azonnali, legsürgősebb gondok megoldásában, de hosszútávon új megoldásra volt szükség. Mikszáth Kálmán főispán (az író fia) 1930-ban az olasz tőkét hívta segítségül.

Guttmann Jenő lemondott és Budapestre költözött. 1932-re mégis töredékére esett vissza a termelés, az eredetileg közel 800 főnyi munkásszám (110 férfi, 688 nő) 120 főre csökkent. A gyár végül az év végén leállt, vagyona egy debreceni tőkéscsoport kezébe került. Ezek *Mátrai Textilipari Kft.* néven indították el a munkát 52 munkással. 1934 februárjában azonban végleg megpecsételődött a gyár sorsa: a raktárt és két műhelyt tartalmazó épületben tűz keletkezett, a fonoda és a szövőde megsemmisült, a kötőde viszonylag épen maradt. Az oltásra érkező miskolci és vasgyári tűzoltók alig tudták ellátni munkájukat, mert nem volt víz a közelben. 1936-ban lebontották a gyár épületeit, felparcellázták a területet és a következő évben beépítették lakásokkal.

Forrás

Dobrossy István: *A Guttmann és Zeilendorf kötszövő gyár (1911–1936)* in Stehlik Ágnes (szerk.): *Miskolc írásban és képekben 4.* Belvárosi Kulturális Menedzser Iroda, Borsod-Abaúj-Zemplén megyei levéltár, Miskolc, 1997, 256–259. old.

Cikkünk a Wikipédia azonos című szócikkének átvétele.